

บทที่ 2

ขั้นตอนการศึกษาและการรายงานผลการศึกษา

- ❖ ขั้นตอนการศึกษาและแผนการดำเนินงาน
- ❖ การจัดทำรายงานผลการศึกษา

2.1 ขั้นตอนการศึกษาและแผนการดำเนินงาน

จากการศึกษาข้อกำหนดของงาน (TOR) ที่ปรึกษาสามารถสรุปการดำเนินงานในเบื้องต้นออกเป็น 5 ส่วนงานหลัก คือ 1) งานทบทวนการศึกษาและพัฒนาตัวแบบหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุจากการชนส่งและจราจร ระยะที่ 1 2) งานสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจราจร สาเหตุของการบาดเจ็บ/เสียชีวิต และการเสนอแนะมาตรการป้องกัน/แก้ไข 3) งานจัดทำฐานข้อมูล 4) งานสัมมนาถ่ายทอดความรู้และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 5) งานบูรณาการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนงาน ดังนี้

2.1.1 ขั้นตอนการศึกษา

ส่วนงานที่ 1 : งานทบทวนการศึกษาและพัฒนาตัวแบบหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุจากการชนส่งและจราจรระยะที่ 1

การศึกษาในส่วนงานนี้เริ่มจากการทบทวนการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สืบสวนสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ และการจำลองสภาพการเกิดอุบัติเหตุ (Accident Reconstruction) รวมทั้งการปฏิบัติงานของหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุจากการชนส่งและจราจรทั้งที่เคยมีการดำเนินการในประเทศไทย อาทิ Thailand Accident Research Center (TARC) บริษัท A.P. Honda (Thailand) จำกัด และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และการดำเนินการในระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานในการดำเนินงานที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เช่น ประเทศออสเตรเลีย ประเทศอังกฤษ ประเทศสวีเดน และประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงการดำเนินการในโครงการศึกษาและพัฒนาตัวแบบหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุจากการชนส่งและจราจร ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาความรู้ ประสบการณ์ และเทคนิคการดำเนินงาน อันได้แก่ รูปแบบหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุจราจร การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานศึกษาภายใต้โครงการฯ ระยะที่ 2 จากนั้นที่ปรึกษาจะดำเนินการทดลองปฏิบัติการสืบสวนสาเหตุอุบัติเหตุจากการชนส่งและจราจรในพื้นที่ศึกษาจำนวนไม่น้อยกว่า 12 กรณี ซึ่งผลที่ได้จากการทบทวนการศึกษา และการทดลองปฏิบัติงานจริงดังกล่าวข้างต้น จะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานของหน่วยสืบสวนสาเหตุอุบัติเหตุจราจร และเมื่อพบว่าส่วนใดไม่เหมาะสมก็มีการปรับปรุงจนได้รูปแบบและแนวทางการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยอาศัยข้อมูลจากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง

ส่วนงานที่ 2 : งานสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจราจร สาเหตุของการบาดเจ็บ/เสียชีวิต และการเสนอแนะมาตรการป้องกัน/แก้ไข

เริ่มต้นการศึกษาในส่วนงานนี้จากการจัดตั้งหน่วยสืบสวนสาเหตุอุบัติเหตุจากการชนส่งและจราจร จากนั้นจะนำผลการศึกษาที่ได้จากโครงการระยะที่ 1 รวมถึงผลการทบทวนและศึกษางานวิจัยที่ได้จากงานส่วนที่ 1 มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการในพื้นที่ศึกษา เมื่อได้ข้อมูลอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานในพื้นที่ศึกษาแล้วที่ปรึกษาจะนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาทำการวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ และสาเหตุของอาการบาดเจ็บตามระดับความรุนแรง (เสียชีวิต บาดเจ็บสาหัส บาดเจ็บเล็กน้อย และไม่ได้รับบาดเจ็บ) สุดท้ายจะเป็นการสรุปสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุแต่ละกรณี เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการและแนวทางป้องกัน/แก้ไขต่อไป

ส่วนงานที่ 3: งานจัดทำฐานข้อมูล

เริ่มต้นการศึกษาในส่วนงานนี้จากการศึกษา ทบทวนระบบฐานข้อมูลที่ได้พัฒนาแล้วจากโครงการระยะที่ 1 เพื่อปรับปรุง และบูรณาการระบบฐานข้อมูลของทั้ง 5 พื้นที่ศึกษาให้เป็นมาตรฐานรูปแบบเดียวกัน จากนั้นที่ปรึกษาจะปรับปรุงการรายงานผลโดยประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) เพื่อรายงานผลข้อมูลอุบัติเหตุจราจร ผลการวิเคราะห์ และแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะโดยตำแหน่งของจุดที่เกิดอุบัติเหตุตามระดับความรุนแรงในแต่ละพื้นที่

ส่วนงานที่ 4: งานสัมมนาถ่ายทอดความรู้และฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ที่ปรึกษาจะจัดสัมมนาถ่ายทอดความรู้ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงจำนวน 1 ครั้ง ระยะเวลา 1 วัน โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาไม่น้อยกว่า 40 คน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินงานทั้งหมดของโครงการฯ ได้แก่ รูปแบบหน่วยสืบสวนสาเหตุอุบัติเหตุ แนวทางการดำเนินงาน และการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติงาน และ/หรือนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในพื้นที่/จังหวัดต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เพื่อให้บุคลากรของ สนข. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุทางถนน อาทิ เจ้าหน้าที่จากกรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมการขนส่งทางบก กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมควบคุมโรค สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น ได้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการสืบสวนสาเหตุอุบัติเหตุจราจรมากยิ่งขึ้น ที่ปรึกษาจะจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ครั้ง โดยมีระยะเวลา 1 สัปดาห์ และมีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า 5 คนต่อครั้ง

ส่วนงานที่ 5: งานบูรณาการดำเนินงาน

การดำเนินงานในส่วนนี้จะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การให้การสนับสนุนทางเทคนิคและการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี และ 2) การสัมมนาถ่ายทอดความรู้แบบบูรณาการ

1) การให้การสนับสนุนทางเทคนิคและการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี

ที่ปรึกษาจะทำหน้าที่เป็น In-House Technical Arms ให้การสนับสนุนด้านเทคนิคต่อ สนช. ในภารกิจของการจัดตั้งหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุจากการขนส่งและจราจร นอกจากนี้ที่ปรึกษาในทุกพื้นที่ศึกษาจะร่วมกันจัดให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านการดำเนินงานหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุ จากวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญจากต่างประเทศ แก่เจ้าหน้าที่ สนช. หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 40 คน จำนวน 1 ครั้ง เป็นเวลา 3 วัน รวมทั้งร่วมกันจัดให้มีการศึกษางานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุ โดยศึกษางานจากองค์กร/หน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ มีมาตรฐานในการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติในประเทศที่พัฒนาแล้วและมีเทคโนโลยีที่ดี จำนวน 1 ครั้ง เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 วัน โดยมีเจ้าหน้าที่ สนช. หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมศึกษางาน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน เพื่อนำองค์ความรู้และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุ มาเป็นแนวทางการปรับปรุงตัวแบบหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุ จากการศึกษาของโครงการ

2) การสัมมนาถ่ายทอดความรู้แบบบูรณาการ

ที่ปรึกษาจะร่วมกับพื้นที่อื่นจัดให้มีการสัมมนาถ่ายทอดความรู้แบบบูรณาการ 5 พื้นที่ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินงานหน่วยสืบสวนสาเหตุอุบัติเหตุจากการขนส่งและจราจรในภาพรวมของทั้ง 5 พื้นที่ โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากหน่วยที่เกี่ยวข้อง รวมไม่น้อยกว่า 100 คน จำนวน 1 ครั้ง ระยะเวลา 1 วัน ณ สนช. ทั้งนี้ กำหนดจัดสัมมนาภายหลังได้ส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) ให้กับ สนช. แล้ว และที่ปรึกษาในทุกพื้นที่ศึกษาจะร่วมกันจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการด้านการสืบสวนอุบัติเหตุ ในภาพรวม เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้โครงการศึกษาประยุกต์ใช้ตัวแบบหน่วยสืบสวนอุบัติเหตุจากการขนส่งและจราจรเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ(พื้นที่ภาคตะวันตก ภาคกลางรวมกรุงเทพมหานคร) บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวไว้ ที่ปรึกษาได้จัดทำแผนผังแสดงขั้นตอนการดำเนินการศึกษา รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างงานแต่ละส่วน ดังแสดงในรูปที่ 2.1-1 และแสดงระยะเวลาการดำเนินงานของแต่ละขั้นตอนในตารางที่ 2.1-1 โดยมีระยะเวลาดำเนินงานทั้งสิ้น 10 เดือน

2.2 การจัดทำรายงานผลการศึกษา

ที่ปรึกษานำจัดส่งรายงานผลการศึกษาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2-1 การจัดทำรายงานผลการศึกษา

กำหนดส่ง	รายงาน	จำนวน	เนื้อหา
ภายใน 30 วัน นับจากลงนาม ในสัญญา	รายงานเบื้องต้น (Inception Report)	20 ชุด	วัตถุประสงค์ ขอบเขตการศึกษา อธิบายขั้นตอน วิธีการและ แนวคิดในการศึกษา
สิ้นสุดเดือนที่ 2	รายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 1 (Progress Report 1)	20 ชุด	เสนอผลการดำเนินงานในช่วง 2 เดือนที่ผ่านมา รายงานปัญหา อุปสรรค และแผนงานที่จะดำเนินการในเดือนต่อไป
สิ้นสุดเดือนที่ 4	รายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 2 (Progress Report 2)	20 ชุด	เสนอผลการดำเนินงานในช่วง 4 เดือนที่ผ่านมา รายงานปัญหา อุปสรรค และแผนงานที่จะดำเนินการในเดือนต่อไป
สิ้นสุดเดือนที่ 6	รายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 3 (Progress Report 3)	20 ชุด	เสนอผลการดำเนินงานในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา รายงานปัญหา อุปสรรค และแผนงานที่จะดำเนินการในเดือนต่อไป
	รายงานฉบับกลาง (Interim Report)	20 ชุด	เสนอผลการศึกษาที่ผ่านมา และรวบรวมข้อเสนอเพิ่มเติม สำหรับเป็นแนวทางการทำงานในช่วงเวลาต่อไป
สิ้นสุดเดือนที่ 8	รายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 4 (Progress Report 4)	20 ชุด	เสนอผลการดำเนินงานในช่วง 8 เดือนที่ผ่านมา รายงานปัญหา อุปสรรค และแผนงานที่จะดำเนินการในเดือนต่อไป
	ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report)	20 ชุด	เสนอผลการศึกษาทั้งหมดที่ผ่านมา โดยมีเนื้อหา ครอบคลุมสาระสำคัญของโครงการ
สิ้นสุดเดือนที่ 9	รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) พร้อม รายงานสรุปสำหรับผู้ บริหาร (Executive Summary)	50 ชุด /CD-ROM 50 ชุด	ปรับปรุงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ให้สอดคล้องกับ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการ
สิ้นสุดเดือนที่ 10	รายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 5 (Progress Report 5)	20 ชุด	เสนอผลการดำเนินงานในช่วง 10 เดือนที่ผ่านมา รายงานปัญหา อุปสรรค และแผนงานที่จะดำเนินการในเดือนต่อไป
สิ้นสุดเดือนที่ 10	รายงานสรุปผลการศึกษา แบบบูรณาการในภาพรวม ของประเทศไทย	50 ชุด /CD-ROM 50 ชุด	เสนอผลบูรณาการดำเนินการศึกษาที่ได้จากแต่ละพื้นที่ศึกษา ให้เป็นไปในแนวทางและรูปแบบเดียวกัน
สิ้นสุดเดือนที่ 10	คู่มือแนวทางการ ดำเนินการด้านสืบสวน อุบัติเหตุฯ	50 ชุด /CD-ROM 50 ชุด	แนวทางการดำเนินการด้านสืบสวนอุบัติเหตุ
สิ้นสุดเดือนที่ 10	CD-ROM สื่อในการ นำเสนอผลงานและการ ดำเนินงานของโครงการ ทั้งหมด	10 ชุด	สื่อในการนำเสนอผลงานและการดำเนินงานของโครงการ ทั้งหมด